

Grafisk Uddannelsessekretariat

Researchrapport

Evaluering af mediegrafikeruddannelsen, Delrapport 1

August 2012

Indholdsfortegnelse

Indledning	side 3
Uddannelseshistorik og gældende bekendtgørelse og uddannelsesordning	side 4
- <i>Historik</i>	
- <i>Projekter på mediegrafikeruddannelsen</i>	
- <i>Historiske bekendtgørelser, vejledninger og uddannelsesordninger</i>	
- <i>Gældende bekendtgørelse og uddannelsesordning</i>	
Uddannelsens struktur sammenlignet med andre erhvervsuddannelser	side 6
- <i>Fordeling af skoleuger</i>	
- <i>Procentvis andel af skoleuger i forhold til samlet uddannelseslængde</i>	
Beskæftigelsesfrekvenser	side 7
- <i>Tal for selvstændighedsfrekvenser</i>	
Videreuddannelsesveje	side 8
- <i>Tal for videreuddannelsesfrekvenser</i>	
- <i>Oversigt over relevante videreuddannelsesveje</i>	
Grundfag indgangen medieproduktion	side 12
- <i>Grundfag mediegrafikeruddannelsen og indgangen medieproduktion</i>	
Tilgangen af elever	side 13
- <i>Frafald</i>	
- <i>Karakteristik af elevgruppen</i>	
Tilgangen af færdiguddannede	side 15
- <i>Alders- og kønsfordeling for færdiguddannede</i>	
Branchefordeling af virksomheder	side 16
- <i>Godkendte virksomheder fordelt på brancher</i>	
- <i>Elever fordelt på brancher</i>	
Sammenfatning	side 21
Kildehenvisninger	side 22
Bilag	side 23

Indledning

Grafisk Uddannelsesudvalg har besluttet at evaluere mediegrafikeruddannelsen med henblik på en revision af uddannelsen med særlig vægt på uddannelsens struktur.

Evalueringens fokusområder:

- Uddannelsens struktur, herunder vurdering af trinnet mediegrafisk assistent
- Uddannelsens fag, herunder obligatoriske specialefag og grundfag samt sammenhæng med grafisk teknikeruddannelsen
- Uddannelsens valgfri specialefag, herunder sammenhæng med grafisk teknikeruddannelsen

Evalueringen forventes afsluttet foråret 2013 med præsentation af delresultater undervejs.

Fase 1 afsluttes med nærværende delrapport. Rapporten præsenterer resultatet af en kortlægning, der sammenligner mediegrafikeruddannelsens struktur med andre erhvervsuddannelser, samt giver overblik over beskæftigelsesfrekvens, videregående uddannelsesveje, tilgangen af elever og færdiguddannede mv. Virksomhedernes fordeling på branchekoder indgår desuden i kortlægningen.

Delrapporten præsenteres på et udvalgsmøde den 23. august 2012.

På baggrund af første delrapport træffer fagligt udvalg beslutning om fase 2. Fase 2 afsluttes med en delrapport samt nyt uddannelsesbilag og ny uddannelsesordning med forventet ikrafttræden 15. juli 2013.

August 2012

Uddannelseshistorik og gældende bekendtgørelse og uddannelsesordning

Historik

Efter indstilling fra det daværende Grafisk Fagligt Udvalg blev mediegrafikeruddannelsen etableret juli 1999 som en forsøgsuddannelse og halvandet år senere gjort permanent med en uddannelsesbekendtgørelse januar 2001. Uddannelsen afløste grafikeruddannelsen, hvor de sidste elever blev uddannet i 2004.

Antallet af skoler, der udbyder uddannelsen er uændret siden uddannelsen etableredes. Mediegrafikeruddannelsen udbydes på syv skoler: Københavns Tekniske Skole, Roskilde Tekniske Skole, Syddansk Erhvervsskole, Hansenberg, Aarhus Tech, Herningsholm Erhvervsskole og Media College Aalborg.

Uddannelsens struktur med et langt grundforløb (40 uger) og et relativt kort hovedforløb (15 uger) er uændret siden uddannelsens start. Indholdsmæssigt er der mest markant sket ændringer i 2008, hvor en gennemgang af uddannelsen resulterede i, at uddannelsens obligatoriske og valgfri fag sammen med svendeprøven blev revideret. Udover en strukturel ændring, der betød, at de valgfri specialefag nu udbydes mere fleksibelt og fordelt over hele uddannelsesforløbet, var strukturen ikke i spil. En rapport fra en arbejdsgruppe, der forestod gennemgang og revision af uddannelsen, anbefalede imidlertid at se på strukturen ud fra overvejelser om en mere hensigtsmæssig udnyttelse af skoleuddannelsen til at sikre fagligheden. Overvejselen var at flytte op til 5 skoleuger fra grundforløbet til hovedforløbet. En udvidelse, der blandt andet kunne bidrage til en udvidelse af antallet af uger til valgfri specialefag.

Ændringen af uddannelsen skete samtidig med en ændring af erhvervsuddannelsesloven, der indebar nye indgangsdannelser og en ny beskrivelsesstruktur med kompetencemål som ramme for skolernes fastlæggelse af grundforløbets indhold, herunder omskrivning af grundfag til kompetencemål på grundforløbet. Samtidig ændredes reglerne, så adgangs begrænsningen nu starter ved grundforløbets start frem for som tidligere 15 uger inde i forløbet.

Uddannelsens indhold er løbende blevet tilpasset branchen med udvikling af nye valgfri specialefag og tilpasninger i form af nye grundfag og højere niveauer. Skiftet til kernefagligheder som udgangspunkt for at beskrive fag og kompetence- og praktisk mål – og ikke mindst indførelsen af portfoliomethoden og den portfoliobaseret svendeprøve – har betydet, at uddannelsen er blevet fremtidssikret og fleksibel overfor branche og teknologi.

Til at understøtte virksomhedernes og skolernes kvalitetsarbejde har sekretariatet udarbejdet en skabelon til uddannelsesplan med adgang til eksempler på udfyldte planer. Der er desuden udarbejdet en vejledning til portfolio og en vejledning til svendeprøven, samt en spørgsmål- og svars side om portfolio. Alt materiale er tilgængeligt på udvalgets hjemmeside.

Projekter på mediegrafikeruddannelsen

- Traceundersøgelse Mediegrafiker-uddannelsen 2006, Mediegrafisk Uddannelsesudvalg
- Rapport vedrørende revision af mediegrafiker-uddannelsen, Grafisk Uddannelsesudvalg, juni 2007
- Undervisere som ambassadører for portfoliomethoden, Kubix, 2009
- FoU-projekt Portfolio – en mulighed for at danne nye partnerskaber mellem skole og virksomhed, Kubix, 2010
- FoU-projekt i form af et filmprojekt Opkvalificering af bedømmelse på erhvervsuddannelser, Kubix, 2011

Historiske bekendtgørelser, vejledninger og uddannelsesordninger

- Forsøgsbekendtgørelse fra juli 1999 til 30/01 2001.
- Bekendtgørelse nr. 51 af 30/01/2001 med tilhørende vejledning. Vejledningen blev senere ændret 28/11 2001 og 17/02/2004 som følge af nye valgfri specialefag.
- Bekendtgørelse nr. 774 af 09/07/2004. Ændringer vedrørende adgangsbegrænsning (dispensation fra reglerne bortfaldt) og nyt områdefag på hovedforløbet.
- Bekendtgørelse nr. 911 af 16/07/2007 som følge af ny erhvervsuddannelseslov samt ny karakterskala.
- Bekendtgørelse nr. 1149 af 03/10/2007 med tilhørende uddannelsesordning som følge af ny karakterskala (udstedelse af uddannelsesbevis).
- Bekendtgørelse nr. 137 af 28/02/2008 med tilhørende uddannelsesordning som følge af ny erhvervsuddannelseslov og ændringer i uddannelsens indhold. Ændringer i erhvervsuddannelsesloven omhandlede nye indgangsdannelser og nye beskrivelsesrammer, herunder indgangsbekendtgørelser med uddannelsesbilag som erstatning for uddannelsesbekendtgørelserne. Grundforløbets områdefag erstattedes med kompetencemål, og der blev indført adgangsbegrænsning ved grundforløbets start. Ved samme lejlighed revideredes fag og praktikmål med udgangspunkt i fagets kernefagligheder, og svendeprøven blev ændret til en portfoliobaseret svendeprøve.
- Ny uddannelsesordning udstedt 27/03/2009 med præciseringer i forhold til kompetence- og praktikmål samt tilrettelæggelse af praktikuddannelsen.
- Ny uddannelsesordning udstedt 04/01/2010 som følge af nye valgfri specialefag samt præcisering af regler for svendeprøven.
- Bekendtgørelse nr. 157 af 23/02/2011 med tilhørende uddannelsesordning som følge af ny erhvervsuddannelseslov. Ændringer i erhvervsuddannelsesloven som følge af ny bekendtgørelse om grundfag og centralt udarbejdede valgfag i erhvervsuddannelserne. Uddannelsens niveauer i dansk og design blev højnet til dansk niveau E og design niveau C.
- Ny uddannelsesordning udstedt 15/7/2011 som følge af nye valgfri specialefag, herunder nye fælles valgfri specialefag med grafisk teknikeruddannelsen.

Gældende bekendtgørelse og uddannelsesordning

- Bekendtgørelse nr. 157 af 23/02/2011.
- Uddannelsesordning for uddannelsen til mediegrafiker, udstedelsesdato 15. juli 2011.

Uddannelsen er sammen med grafisk teknikeruddannelsen placeret i den erhvervsfaglige fællesindgang medieproduktion, der omfatter følgende uddannelser:

Digital media, jf. bilag 1

Film- og tv-produktionsuddannelsen, jf. bilag 2

Fotograf, jf. bilag 3

Grafisk tekniker, jf. bilag 4

Mediegrafiker, jf. bilag 5

Skiltetekniker, jf. bilag 6

Web-integrator, jf. bilag 7

Indgangsbekendtgørelse og uddannelsesbilag 5 fremgår af bilag 1.

Uddannelsens struktur sammenlignet med andre erhvervsuddannelser

Tabel: Uddannelsens struktur sammenlignet med andre erhvervsuddannelser

Indgang og uddannelser	Varighed inkl. GF		Heraf skoleuger		Skoleuger i alt inkl. GF	Antal procent skoleuger	Antal procent skoleuger GF og HF	
	ÅR	MDR	GF	HF			GF	HF
Indgang medieproduktion								
Multimedie animator	3	6	40	40	80	44	22	22
Multimedie integrator	3	6	40	40	80	44	22	22
Film- og tv-produktionsuddannelsen	5		20	50	70	27	8	19
Fotograf	4	6	20	40	60	26	9	17
Grafisk tekniker	3	6	25	20	45	25	14	11
Mediegrafiker	4		40	15	55	26	19	7
Skiltetekniker	3	6	10	25	35	19	5	14
Web-integrator*	1	9	22	49	71			
Indgang strøm, styring og it								
Datatekniker med speciale i infrastruktur	5		20	55	75	29	8	21
Datatekniker med speciale i programmering	5		20	55	75	29	8	21
Frontline PC-supporter	2		20	20	40	39	19	19
Gennemsnit af ovenstående uddannelser	3	7	26	36	62	33	14	19

Kilde: Ministeriet for Børn og Undervisning.

*Web-integrator er en rent skolebaseret erhvervsuddannelse, hvorfor en procentvis udregning af skoleuger i forhold til uddannelseslængde ikke er relevant. Af samme grund tæller web-integrator ikke med i gennemsnittet.

Tabellen viser højeste trin af erhvervsuddannelserne i indgangen medieproduktion samt udvalgte uddannelser i indgangen strøm, styring og it. De valgte uddannelser i strøm, styring og it er de erhvervsuddannelser uden for indgangen medieproduktion, der indholdsmæssigt er tættest beslægtet med mediegrafiker. Af oversigten fremgår uddannelsernes længde og antal skoleuger fordelt på grundforløb og hovedforløb. Felter markeret med rødt viser laveste tal i sammenligningen, mens felter med grønt viser højeste tal.

Fordeling af skoleuger

I gennemsnit varer en uddannelse 3 år og 7 måneder, heraf 62 skoleuger. Grundforløbet varer i gennemsnit 26 uger, hovedforløbet 36 uger. Flest skoleuger har multimedie animator og multimedie integrator (80 uger). Færrest har skiltetekniker (10 uger). Flest skoleuger på grundforløbet har mediegrafiker sammen med multimedie animator og multimedie integrator (40 uger), mens skiltetekniker har færrest (10 uger). Flest skoleuger på hovedforløbet har datatekniker med speciale i henholdsvis infrastruktur og programmering (55 uger). Færrest har mediegrafiker (15 uger).

Mediegrafiker har dermed i sammenligning med de øvrige uddannelser flest skoleuger på grundforløbet (40 uger) og færrest på hovedforløbet (15 uger).

Procentvis andel af skoleuger i forhold til samlet uddannelseslængde

Da uddannelserne ikke har samme længde, giver en procentvis fordeling af skoleuger i forhold til uddannelsernes længde imidlertid et bedre sammenligningsgrundlag. I gennemsnit udgør skoleugerne 33 % af den samlede uddannelseslængde, heraf 14 % på grundforløbet og 19 % på hovedforløbet.

Højeste andel af skoleuger i forhold til uddannelseslængde har multimedie animator og multimedie integrator, både samlet (44 %) og opdelt i grund- og hovedforløb (henholdsvis 22 % og 26 %). Laveste andel har skiltetekniker, hvor skoleugerne samlet udgør 19 % og grundforløbet kun 5 %. Laveste andel af hovedforløbsuger i forhold til samlet uddannelseslængde har mediegrafiker (7 %), efterfulgt af grafisk tekniker (11 %).

På mediegrafikeruddannelsen udgør skoleugernes andel 26 % af uddannelseslængden, heraf grundforløbet 19 % og hovedforløbet 7 %. Andelen af skoleuger på mediegrafiker ligger dermed lidt under gennemsnittet og på linje med grafisk tekniker (25 %), fotograf (26 %) og film- og tv-produktion (27 %). Andelen af skoleuger på grundforløbet (19 %) er lidt over gennemsnittet og på linje med frontline PC-supporter, mens andelen af skoleuger på hovedforløbet (7 %) udgør en væsentligt lavere andel af den samlede uddannelseslængde end gennemsnittets.

Den procentvise udregning af andelen af skoleuger i forhold til samlet uddannelseslængde for mediegrafiker viser, at andelen af skoleuger samlet er lidt under gennemsnittet, andelen af grundforløbet lidt over og andelen af hovedforløbet en del under gennemsnittet og det laveste i sammenligning med de øvrige uddannelser.

Beskæftigelsesfrekvenser

Beskæftigelsesfrekvenser i et givent år dækker over elever, der har afsluttet en erhvervsuddannelse to år tidligere og deres beskæftigelse året før. Eks.: beskæftigelsesfrekvenser for 2010 dækker over elever, der har afsluttet en erhvervsuddannelse i 2008 og deres beskæftigelse i 2009.

Tabel: Beskæftigelsesfrekvenser perioden 2004-2010

	2004*	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Mediegrafiker	82%	70%	78%	88%	87%	81%	75%
Mediegrafisk assistent	50%	33%	50%	40%	0%	0%	100%
Indgangen medieproduktion i alt	78%	74%	81%	83%	81%	75%	56%
Erhvervsuddannelser i alt	ej oplyst	83%	83%	86%	79%	73%	ej oplyst

Kilde: Ministeriet for Børn og Undervisning, Befolkningens uddannelse og arbejdsmarked (BUA) 2011.

* De første mediegrafikere blev uddannet i 2002.

Beskæftigelsesfrekvenser er opgjort for uddannelser, hvor der i det enkelte år er minimum 15 personer, der har fuldført uddannelsen. Syge- og barselsfrekvensen indgår i den samlede beskæftigelsesfrekvens.

Der findes ikke en samlet oversigt over ministeriets måltal for beskæftigelsesfrekvensen for det enkelte år. Reglen er den, at ligger beskæftigelsesfrekvensen for en given uddannelse væsentligt under måltallet for det pågældende år, indkalder ministeriet det faglige udvalg til dialog om årsagen og eventuelle tiltag.

Mediegrafikeruddannelsen har i perioden ligget omkring måltallet, bortset fra 2005 hvor beskæftigelsesfrekvensen var 70 %. Mediegrafisk Uddannelsesudvalg begrundede over for ministeriet tallet med, at ca. halvdelen af de færdiguddannede i 2003 var grafikere, og at det var deres lave beskæftigelse, der slog igennem i 2005.

Tal for selvstændighedsfrekvenser

Selvstændighedsfrekvenser er frekvenser for erhvervsuddannede, der efterfølgende er blevet selvstændige i op til 4 år efter endt uddannelse.

Tabel: Selvstændighedsfrekvenser perioden 2005-2008 opgjort i procent

	2005	2006	2007	2008
Mediegrafiker	0,0412 (297)	0,067 (194)	0,0273 (165)	0,0625 (160)

Kilde: Ministeriet for Børn og Undervisning, Beskæftigelsesfrekvenser 2011, Tabel 22.

Tallene i parentes er antal færdiguddannede i året.

En gennemsnitsberegning af selvstændighedsfrekvenser for samtlige erhvervsuddannede giver ikke nødvendigvis relevant viden, da der er store forskelle uddannelserne imellem. Alene inden for indgangen medieproduktion er der væsentlige forskelle. Film- og tv-produktionsuddannelsen og i særdeleshed fotografuddannelsen ligger generelt højt i perioden, fra 0,1176 til 0,2333 for førstnævnte uddannelse og fra 0,2391 til 0,3365 for sidstnævnte. Mediegrafikeruddannelsen ligger på samme niveau som digital media i en sammenligning.

Videreuddannelsesveje

En kortlægning af relevante uddannelsesveje fra de grafiske erhvervsuddannelser til videregående niveauer, herunder adgangskravene til de videregående uddannelser skal medvirke til at vurdere, om der er behov for et højere teoretisk niveau på uddannelsen. Der er desuden behov for at skabe overblik over barrierer såvel som muligheder for videreuddannelse. Et overblik over videreuddannelsesveje og gældende adgangskrav bør for eksempel indgå i skolernes vejledning og tilsvarende i udvalgets indsats for at gøre de grafiske erhvervsuddannelser attraktive for såvel arbejdsmarked som de elevgrupper, uddannelserne retter sig mod.

En undersøgelse af erhvervsuddannedes vej til videregående uddannelse viser, at erhvervsuddannede videreuddanner sig på kryds og tværs af deres oprindelige spor¹. Rapporten konkluderer samtidig, at flere erhvervsuddannede vil få den rette videregående uddannelse, hvis de får bedre vejledning under og efter deres erhvervsuddannelse.

Netop karrierespørgsmålet i erhvervsuddannelsen er med til at motivere unge til at gennemføre en erhvervsuddannelse. Det er en af konklusionerne fra Undervisningsministeriets centrale analyse- og prognosevirksomhed sidste år². I 2012 er der som led i analyse- og prognosevirksomheden yderligere udgivet fire rapporter om overgangen fra erhvervsuddannelse til videregående uddannelser. Det anbefales, at rapporternes konklusioner og anbefalinger inddrages i evalueringens fase 2³.

Tendensen i disse år er, at flere unge vil have en videregående uddannelse, og optaget på de videregående uddannelser viser, at de erhvervsrettede og praksisorienterede uddannelser er de mest populære blandt ansøgerne. Uddannelserne er typisk præget af lavere frafald og hurtigere gennemførelse, og der er gode karrieremuligheder, fordi de studerende får kompetencer, som kan anvendes direkte på arbejdsmarkedet⁴. En udfordring er

¹ Muligheder og barrierer på erhvervsuddannedes unges vej til videregående uddannelse, Institut for Psykologi og Uddannelsesforskning, Roskilde Universitet, december 2011.

² Unge i erhvervsuddannelserne og på arbejdsmarkedet – Værdier, interesser og holdninger, AKF (Almen Kommunal Forskning), august 2011.

³ Rapporter fra prognose og analysevirksomheden 2009-2012, Ministeriet for Børn og Undervisning, august 2012.

⁴ Undervisningsministeriet, pressemeddelelse 15. juli 2011.

imidlertid, at kun et fåtal af de erhvervsuddannede vælger at videreudanne sig, mens voksenuddannelsessystemet (AMU) ser ud til at tiltrække flere af de erhvervsuddannede⁵.

Udvalgets initiativ og formålet med kortlægningen er i tråd med ministeriets målsætninger for erhvervsuddannelserne. Et bredt sammensat ministerudvalg med repræsentanter fra syv ministerier arbejder for øjeblikket blandt andet med initiativer til at sikre, at der er et højt fagligt niveau i erhvervsuddannelserne, der er relevant i forhold til arbejdsmarkedets behov og videregående uddannelse. Det sker som led i regeringens målsætning om, at mindst 95 % af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse i 2015. Ministerudvalget afslutter sit arbejde i december 2012.

Tabel: Relevante videreuddannelsesveje for grafiske erhvervsuddannede

Erhvervsakademiuddannelser (KVU/kortere videregående uddannelser)
Multimediedesigner
Design teknolog
E-designer
Professionsbachelor (mellemlange videregående uddannelser)
Grafisk kommunikation
Medieproduktion og ledelse
Visuel kommunikation
Webudvikling
Kandidatuddannelser (længerevarende videregående uddannelser)
Designer
Digital design og kommunikation
Diplomuddannelser
Fleksibel diplomuddannelse i medieledelse
Webudvikling

Tabellen viser relevante videregående uddannelser for grafiske erhvervsuddannede. For en uddybdende gennemgang af adgangskrav, varighed og uddannelsessteder se nedenfor.

Tal for videreuddannelsesfrekvenser

Uddannelsesoplysninger vedrørende elever, der har fuldført en erhvervsuddannelse i perioden 2005-2008 og efterfølgende har videreuddannet sig.

Tabel: Videreuddannelsesfrekvenser perioden 2005-2008 opgjort i procent

	2005	2006	2007	2008
Mediegrafiker	0,17 (297)	0,07 (194)	0,07 (165)	0,1 (160)
Heraf SKP	0,11 (83)	0,02 (44)	0,02 (22)	(9)
Digital media	0,007	0,06	0,09	0
Film- og tv-produktionsuddannelsen	0,06	0,03	0,05	0,07
Fotograf	0,03	0,02	0,02	0
Grafisk tekniker (grafisk trykker)	0,02	0,04	0,02	0
Skiltetekniker	0	0	0,13	0
Web-integrator	0	0,22	0,2	0,2

Kilde: Ministeriet for Børn og Undervisning, Beskæftigelsesfrekvenser, Tabel 16. Tallene i parentes er antal færdiguddannede i året.

⁵ Muligheder og barrierer for videregående uddannelse blandt unge med en erhvervsuddannelse, AKF (Almen Kommunal Forskning), marts 2012.

Oversigt over relevante videreuddannelsesveje

Erhvervsakademiuddannelser	Adgangskrav
Multimediedesigner	Studentereksamen (stx), højere forberedelseksamen (hf), højere handelseksamen (hhx) eller højere teknisk eksamen (htx) eller eux – alle med engelsk C og enten matematik C eller virksomhedsøkonomi C. Erhvervsuddannelserne til grafisk tekniker eller mediegrafiker og andre erhvervsuddannelser. Fag, som er specifikke adgangskrav, skal være bestået.
Varighed	2 år
Uddannelsessteder	EA Copenhagen Business, EA Kolding, EA Midtvest, Erhvervsakademi Sjælland (Køge og Slagelse), Erhvervsakademi SydVest, Erhvervsakademi Aarhus, Erhvervsakademi Lillebælt, Københavns Erhvervsakademi Medie/IT, Teknologi & Business.
Designteknolog	Studentereksamen (stx), højere forberedelseksamen (hf), højere handelseksamen (hhx) eller højere teknisk eksamen (htx) – alle med matematik C og engelsk C. Erhvervsuddannelserne til grafisk tekniker eller mediegrafiker og andre erhvervsuddannelser. Fag, som er specifikke adgangskrav, skal være bestået. Ansøger skal desuden bestå en optagelsesprøve.
Varighed	2 år
Uddannelsessteder	Erhvervsakademi SydVest, Københavns Erhvervsakademi Design/business, Teknologi & Business og TEKO Design+Business.
E-designer	Studentereksamen (stx), højere forberedelseksamen (hf), højere handelseksamen (hhx) eller højere teknisk eksamen (htx) eller eux – alle med matematik C og engelsk C. Erhvervsuddannelsen til mediegrafiker og andre erhvervsuddannelser. Fag, som er specifikke adgangskrav, skal være bestået. Ansøger skal bestå en optagelsesprøve.
Varighed	2 år
Uddannelsessteder	EA Kolding, Københavns Erhvervsakademi Design/business.

Kilde: UddannelsesGuiden, www.ug.dk

Professionsbachelor	Adgangskrav
Grafisk kommunikation	Studentereksamen (stx) eller højere forberedelseksamen (hf) eller højere handelseksamen (hhx) eller højere teknisk eksamen (htx) eller eux. En erhvervsuddannelse som grafisk tekniker eller mediegrafiker samt bestået optagelsesprøve.
Varighed	3 år
Uddannelsessteder	Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, University College Syd, Skolen for Visuel Kommunikation
Medieproduktion og ledelse	Studentereksamen (stx) eller højere forberedelseksamen (hf) eller højere handelseksamen (hhx) eller højere teknisk eksamen (htx) eller eux. En erhvervsuddannelse som grafisk tekniker eller mediegrafiker samt bestået optagelsesprøve.
Varighed	3 år
Uddannelsessteder	Danmarks Medie- og Journalisthøjskole

Visuel kommunikation	Studentereksamen (stx) eller højere forberedelseksamen (hf) eller højere handels-eksamen (hhx) eller højere teknisk eksamen (htx) eller eux. En erhvervsuddannelse som grafisk tekniker, mediegrafiker eller fotograf samt en bestået optagelsesprøve.
Varighed	3 år
Uddannelsessteder	Danmarks Medie- og Journalisthøjskole
Webudvikling	Datamatiker eller multimediedesigner
Varighed	1½ år
Uddannelsessteder	EA Copenhagen Business, EA Sjælland, EA SydVest, EA Aarhus, EA Lillebælt, Københavns Erhvervsakademi, Teknologi & Business, Tietgenskolen.

Kilde: UddannelsesGuiden, www.ug.dk

Kandidatuddannelser	Adgangskrav
Designer	Studentereksamen (stx) eller højere forberedelseksamen (hf) eller højere handels-eksamen (hhx) eller højere teknisk eksamen (htx) eller eux samt bestået optagelsesprøve.
Varighed	Bacheloruddannelse 3 år. Kandidatuddannelse 2 år.
Uddannelsessteder	Danmarks Designskole, Designskolen Kolding

Digital design og kommunikation

	Krav om relevant bacheloruddannelse
Varighed	Bacheloruddannelse 3 år. Kandidatuddannelse 2 år.
Uddannelsessteder	IT-Universitetet København

Kilde: UddannelsesGuiden, www.ug.dk

Diplomuddannelser	Adgangskrav
Webudvikling	Uddannelsen giver kompetencer til at udvikle webteknologier inden for en række forskellige anvendelsesområder og distributionsplatforme.
Varighed	2 år på deltid
Uddannelsessteder	Erhvervsakademiet Aarhus, Erhvervsakademiet Copenhagen Business Academy

Kilde: UddannelsesGuiden, www.ug.dk

Fleksibel diplomuddannelse i medieledelse	For personer med flere års erfaring i mediebranchen og med ønske om at videreudne sig til et lederjob. Uddannelsen kan sammensættes af BA-enkeltfag, diplomkurser samt andre kurser og fag fra andre uddannelsesinstitutioner.
Varighed	Ca. 2½ år på deltid
Uddannelsessteder	Danmarks Medie- og Journalisthøjskole

Kilde: Danmarks Medie og Journalisthøjskole, www.mediehøjskolen.dk

Grundfag indgangen medieproduktion

Grafisk Uddannelsesudvalg besluttede i 2011 at hæve niveauet i dansk og design. Dansk blev udvidet med 2 uger til niveau E, og design blev udvidet med 3 uger til niveau C. Udvalget har overfor skolerne understreget, at der skulle være et synligt skifte i prioriteringen af undervisningens indhold, særligt i dansk var det et signal om, at elevernes kundskaber skal styrkes. Skolerne udtrykte ved den lejlighed tilfredshed med den styrkelse af uddannelsen, de højere niveauer vurderes at være udtryk for. Skolernes vurdering her et år efter er fortsat tilfredshed med de høje niveauer, især design på C niveau fungerer efter skolernes udsagn godt.

Undervisningsministeriet bad i 2010 Teknologisk Institut om at gennemgå uddannelsesbekendtgørelserne for at se, om erhvervsuddannelserne stiller unødige teoretiske krav til eleverne⁶. Konklusionen var, at langt de fleste, herunder mediegrafikeruddannelsen stiller de nødvendige kompetencekrav (i denne sammenhæng ikke unødigt høje krav). Specifikt anbefalede TI for mediegrafikeruddannelsens vedkommende, at grundfaget samfundsfag blev flyttet fra grundforløbet til hovedforløbet på grund af "fagtrængsel" på grundforløbet, og fordi det ikke skønnedes nødvendigt for trinnet mediegrafisk assistent. Der er imidlertid ikke med anbefalingen taget højde for, at hovedforløbets 15 uger ikke levner plads til et nyt grundfag af 1 uges varighed.

Grundfag mediegrafikeruddannelsen og indgangen medieproduktion

Grundforløbet:

Dansk, niveau E

Engelsk, niveau E

Design, niveau C

Samfundsfag, niveau F

Informationsteknologi, niveau E

Arbejds miljø, modul 1

Hovedforløbet:

Iværksætter og innovation, niveau F

Tabel: Grundfag indgangen medieproduktion

	Dansk	Engelsk	Design	Iværksætter og innovation	Teknologi	Erhvervsøkonomi	Informationsteknologi	Arbejds miljø	Samfundsfag	Naturfag
Digital media			X (E)	X (F)						
Film- og tv-produktionsudd.		X (F)	X (E)			X (F)	X (E)			
Fotograf		X (F)	X (E)		X (F)	X (F)				
Grafisk tekniker	X (F)	X (F)		X (F)	X (F)			X (2 uger)		X (F)
Mediegrafiker	X (E)	X (E)	X (C)	X (F)					X (F)	
Skiltetekniker		X (F)	X (C)					X (1 uge)		
Web-integrator				X (E)	X (F)		X (D)			

Uddannelsens grundfag vurderes løbende i forhold fagenes samspil med kompetencemål og specialefag og i forhold til hvilke kompetencer, der skønnes at matche det arbejdsmarked, uddannelsen retter sig mod. Grundfagene kan imidlertid også have et videreuddannelsesperspektiv, ligesom fagene skal ses i et muligt samspil og synergi med andre uddannelser i indgangen.

⁶ Gennemgang af kompetencemål i erhvervsuddannelserne, Teknologisk Institut, Analyse og Erhvervsfremme, juli 2010.

Gennemgangen af videreuddannelsesveje for grafiske erhvervsuddannede viser, at både engelsk niveau C og matematik niveau C er et adgangskrav til erhvervsakademiuddannelserne. Der er ikke andre adgangskrav til de relevante videregående uddannelser, hvor en anden sammensætning af grundfagene har betydning.

Et højere niveau i engelsk har været efterspurgt af skolerne, men prioriteringen har i første omgang været at højne niveauet i dansk og design. Med den nuværende struktur er der ikke mulighed for at ændre niveauet i engelsk. En udvidelse fra niveau E til C vil betyde yderligere 4 ugers undervisning, som i givet fald skal tages fra undervisningen i de faglige discipliner på grundforløbet.

Tilgangen af elever

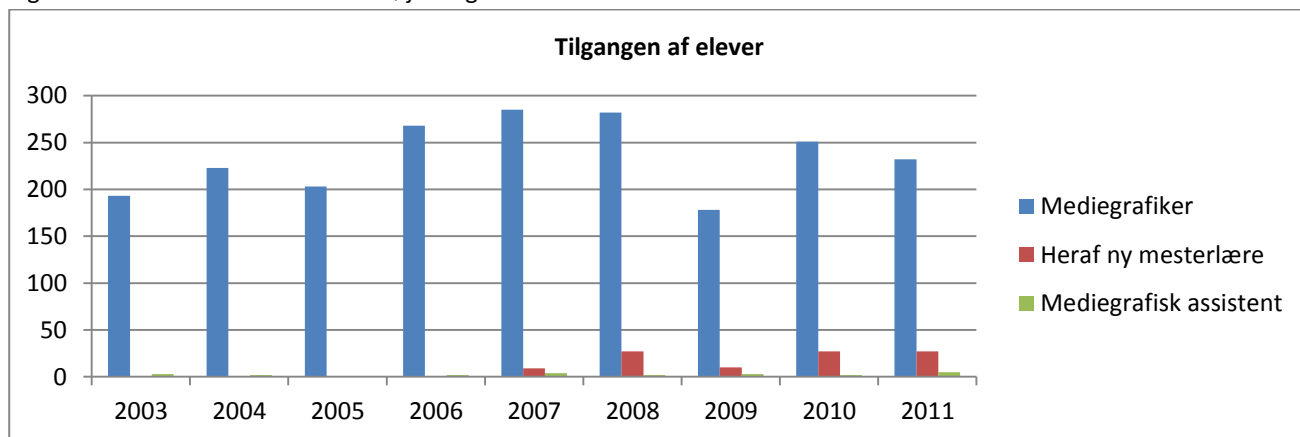
Tabel: Tilgangen af elever opgjort i antal indgåede uddannelsesaftaler perioden 2003-2011

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Mediegrafiker	193	223	203	268	285	282	178	251	232
Heraf ny mesterlære*	-	-	-	1	9	27	10	27	27
Mænd	38%	50%	55%	54%	47%	53%	47%	50%	49%
Kvinder	62%	50%	45%	46%	53%	47%	53%	50%	51%
Mediegrafisk assistent	3	2	0	2	4	2	3	2	5
Mænd	67%	0%	0%	0%	0%	100%	33%	50%	40%
Kvinder	33%	100%	0%	100%	100%	0%	67%	50%	60%

Kilde: Easy-P, Ledelsesinformation (LIS). LIS indeholder oplysninger fra 2003 og frem.

*Ny mesterlære blev indført i 2006. Der er ikke registreret nogle ny mesterlæreaftaler som mediegrafisk assistent i perioden.

Figur: Ovenstående tabel vist som søjlediagram

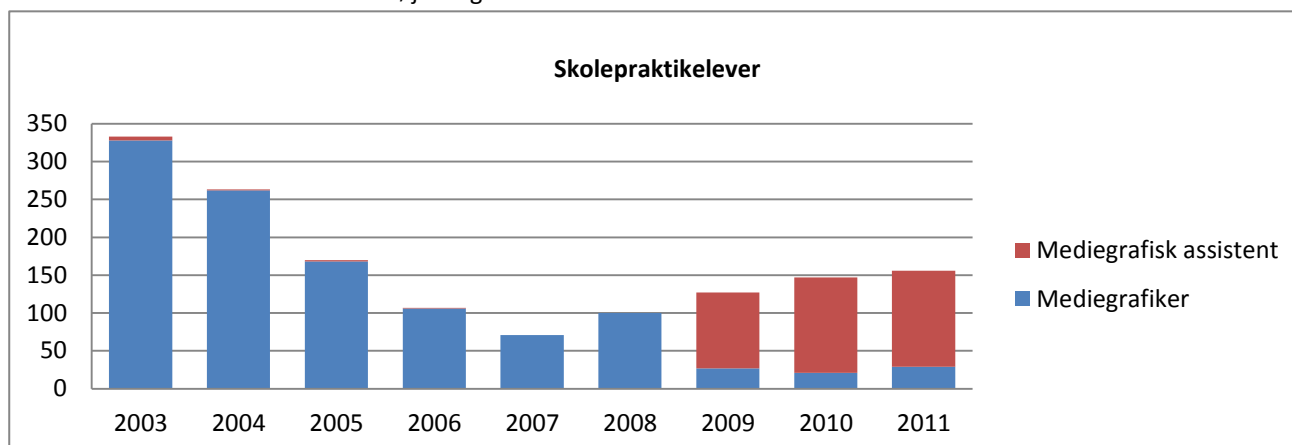
Tabel: Igangværende skolepraktikelever perioden 2003-2011

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Mediegrafiker	328	262	168	106	71	100	27	21	29
Mediegrafisk assistent	5	1	2	1	0	0	100	126	127
Total	332	263	170	107	71	100	127	147	156

Kilde: Easy-P, Ledelsesinformation (LIS).

Tallene er opgjort ved udgangen af hvert år, hvorved der vises et øjebliksbillede af skolepraktikbestanden.

Tabel: Ovenstående tabel vist som søjlediagram

Fra 2009 stiger antallet af mediegrafiske assistenter i skolepraktik markant, mens antallet af mediegrafikerelever falder tilsvarende. Ændringen er udtryk for en ændret registreringsmåde, snarere end en pludselig stigning i antallet af mediegrafiske assistenter. Den ændrede registreringsmåde var et krav fra ministeriet udtrykt ved en såkaldt supplerende vejledning til skolerne vedrørende adgangs begrænsning til skolepraktik i 2009.

I praksis betyder det, at skolepraktikelever registreres på trin 1 som mediegrafisk assistent ved optagelse i skolepraktik. Først efter bestået prøve som mediegrafisk assistent oprettes eleven på trin 2 som mediegrafiker. Mediegrafikerelever i skolepraktik er dermed enten elever, der har bestået assistentprøven eller elever, der på et senere tidspunkt i uddannelsesforløbet (uforskyldt) har mistet deres uddannelsesaftale.

Frafald

AER udgav i 2009 en rapport over udviklingen i frafaldet på erhvervsuddannelsernes hovedforløb i perioden 2000-2008⁷. Det fremgår, at mens det gennemsnitlige frafald på erhvervsuddannelsesområdet i årene 2000-2003 var 20,2 %, og det skønnede frafald i perioden 2004-2008 ville være 20-21 %, så var frafaldsprocenten for mediegrafikeruddannelsen i perioden 2000-2008 11,6 %, altså betydeligt lavere end gennemsnittet. AER har opgjort frafaldet på erhvervsuddannelserne på baggrund af antallet af elever, som påbegyndte deres uddannelse et givent år, og den andel af disse elever, der senere afbrød uddannelsen.

AER har ikke opdateret sine tal for frafald siden rapportens udgivelse.

Ministeriet for Børn og Undervisning opgør fuldførelsesprocenter for uddannelserne i stedet for frafaldsprocenter. For årene 2009 og 2010 fuldførte henholdsvis 83 % og 82 % unge uddannelsen som mediegrafiker.

Både AER's opgørelsesmetode og opgørelsesperiode adskiller sig fra den, ministeriet anvender til sine løbende opgørelser. Resultater vedrørende fuldførelsesprocenter på hovedforløbet kan derfor ikke umiddelbart sammenlignes.

Karakteristik af elevgruppen

For uddannelser med specifikke adgangskrav, for eksempel visse merkantile uddannelser, registrerer skolen uddannelsesbaggrund ved optagelse på uddannelsen. Fordelingen kan efterfølgende opgøres via træk i Easy-P.

⁷ Frafall på erhvervsuddannelsernes hovedforløb 2000-2008, AER, august 2009.

Da der ikke er sådanne krav ved optagelse på mediegrafikeruddannelsen, registreres elevernes uddannelsesbaggrund ikke.

Sekretariatet har iværksat en indsamling af oplysninger om skolernes optagelseskriterier og spurgt til skolernes oplevelse og eventuel dokumentation af elevgruppens sammensætning, herunder uddannelsesbaggrund mv. Materialet vil indgå i det videre evalueringsforløb. Blandt andet har Københavns Tekniske Skole varslet, at skolen indsamler oplysninger om uddannelsesbaggrund mm. på de seks grundforløbshold, der aktuelt går på skolen.

Skolerne gav på et møde i samarbejdsforum for mediegrafikeruddannelsen i juni indledningsvist et bidrag til oplevelsen af elevgruppen. Skolernes vurdering er, at elevernes faglige niveau er højt fra uddannelsens start. De er typisk ældre end elever på andre erhvervsuddannelser og har familie og børn, hvilket stiller nogle andre krav. Mindre uddannelsesbyer oplever til dels at have en anden elevgruppesammensætning end de større byer, hvor konkurrencen fra andre uddannelsesinstitutioner er stor.

Mange ansøgere kommer med en studentereksamen, og ofte vælger skolerne netop elever med studentereksamen. Der betyder, at en stor gruppe elever kan opnå og tildeles merit for fag på grundforløbet. En overvejelse er, om eud-målgruppen holdes ude, hvis skolerne primært vælger elever med en studentereksamen. En anden om skolerne dermed kommer til at vælge elever, der prøver at kvalificere sig til andre uddannelser.

Der er en flertydighed i, at samtidig med at eleverne opleves som stærke, er der også en del psykisk sårbare unge. Der synes således ikke at være et entydigt billede af elevgruppen, og det virker til at være konjunkturbestemt, hvilke elever der søger uddannelsen og dermed optages.

Tilgangen af færdiguddannede

Tabel: Tilgangen af færdiguddannede perioden 2007-2011 samt forventede tal for 2012

	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Mediegrafiker	175	169	163	169	187	186
Heraf udlært fra SKP	22	8	8	19	20	36
Heraf udlært som GVU	2	0	2	1	1	3
Mediegrafisk assistent	0	4	2	4	4	-
Heraf udlært fra SKP	0	2	2	2	3	-

Kilde: Sekretariatets database.

*Tallene for 2012 er forventede tal.

Alders- og kønsfordeling for færdiguddannede

Tabel: Alders- og kønsfordeling færdiguddannede perioden 2007-2012

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Mænd	49%	59%	52%	42%	50%	48%
Kvinder	51%	41%	48%	58%	50%	52%
30 år og ældre	25%	22%	24%	22%	18%	19%

Kilde: Sekretariatets database.

Branchefordeling af virksomheder

En traceundersøgelse gennemført af sekretariatet i 2006 havde til formål at afdække hvilke typer af virksomheder, der på tidspunktet for undersøgelsen beskæftigede mediegrafikere og mediegrafisk assistenter, hvor hurtigt de kom i arbejde, og om det havde indflydelse, at de færdiguddannede helt eller delvist havde gennemført uddannelsen i skolepraktik. Undersøgelsen gennemførtes som en spørgeskemaundersøgelse blandt uddannede mediegrafikere og mediegrafisk assistenter. Svarprocenten blandt mere end 700 uddannede var næsten 60 %.

Rapporten viste, at størsteparten af mediegrafikerne var i beskæftigelse eller i gang med videreuddannelse, og undersøgelsen dokumenterede, at det i høj grad var lykkedes at opnå såvel uddannelses- som beskæftigelsessteder, også uden for den traditionelle grafiske branche. Således havde 66 % beskæftigelse på reklamebureauer, webbureauer, grafiske in-house-afdelinger og andre typer af virksomheder. 43 % af uddannelsesstederne befandt sig inden for samme område.

Godkendte virksomheder fordelt på brancher

Den aktuelle kortlægning viser, at uddannelsesstederne branchemæssigt gennem hele perioden har stor bredde, og at mediegrafikerelever uddannes i endog meget forskelligartede virksomheder. Alt fra tøjforretninger til anden udgivelse af software og ikke-finansielle holdingselskaber. Flest godkendelser er givet inden for brancherne kommunikationsdesign og grafisk design, anden trykning og reklamebureauer. Uddannelsesstederne er dermed som forventet typisk inden for udgivervirksomhed og i reklamebranchen.

Er godkendelsen ændret siden den oprindelige godkendelsesdato, f.eks. fordi virksomhedens godkendelse er udvidet, vil den nye godkendelse i nogle tilfælde 'overskrive' den gamle. Det betyder, at listen over godkendte virksomheder altid er dynamisk. Havde man lavet en oversigt ved udgangen af 2002, havde den muligvis set lidt anderledes end i dag. Tabellerne giver dog stadig indtryk af fordelingen på godkendelser af virksomheder fordelt på brancher for de respektive år. Til orientering har virksomheden selv valgt branchekoden ved oprettelse i CVR-registeret.

Flertallet af godkendelser findes inden for udgivervirksomhed og i reklamebranchen. Kategorien anden trykning skiller sig ud med 19 godkendelser i 2002, kun 4 i 2007 og indtil videre 2 i 2012. Udviklingen kan være udtryk for generel nedgang i antal virksomheder i branchen. En anden mulig forklaring kan være, at virksomheder i kategorien anden trykning ikke er lige så flygtige som andre brancher (der opstår ikke hele tiden nye virksomheder, og dermed er der heller ikke hele tiden nye godkendelser).

Eftersom virksomheder selv vælger branchekode, kan en tredje forklaring findes i (sprog)-udviklingen i samfundet generelt, hvor nye virksomheder i højere grad opfatter sig selv som kommunikationsvirksomheder, og derfor måske i højere grad vælger en kategori som kommunikationsdesign og grafisk design, hvor der i 2002 kun var 1 godkendelse, mens der i 2007 var 7 godkendelser og indtil videre 9 i 2012.

Tabel: Godkendelser af virksomheder årene 2002, 2007 og 2012* fordelt på brancher og i alt

Brancher	2002	2007	2012	Godkendte virksomheder I alt
Reklamebureauer	9	26	14	261
Anden trykning	19	4	2	133
Kommunikationsdesign og grafisk design	1	7	9	80
Ikke angivet	5	6	1	42
Udgivelse af distrikts- og annonceblade	5	5	1	24
Anden it-servicevirksomhed	1	5		11
Computerprogrammering	3	2	1	48
Industriel design og produktdesign	1	3	2	10
Anden reklamevirksomhed		3	2	21
Udgivelse af aviser og dagblade	1	1	3	16
Udgivelse af bøger	1	3	1	19
Udgivelse af ugeblade og magasiner	1	2	2	24
Arkitektvirksomhed		3	1	14
Konsulentbistand vedrørende informationsteknologi		3	1	24
Prepress- og premedia-arbejde	2		2	34
Anden udgivelse af software		1	2	7
Engroshandel med andre råvarer og halvfabrikata		1	2	7
Engroshandel med bøger, papir og papirvarer	1	2		5
Fotografisk virksomhed	1		2	13
Fremstilling af andre papir- og papvarer	1	2		10
Tekniske skoler og fagskoler			3	11
Virksomhedsrådgivning og anden rådgivning om driftsledelse		3		11
Anden detailhandel fra ikke-specialiserede forretninger		2		3
Databehandling, webhosting og lignende serviceydelser		1	1	10
Engroshandel med træ, trælast og byggematerialer	2			5
Museer	2			2
Produktion af film og videofilm	1		1	9
Produktion af tv-programmer	1		1	5
Rejsearrangører	1	1		3
Tv-virksomhed	1	1		5
Udlejning af erhvervsejendomme	1	1		7
Uoplyst			2	3
Webportaler		2		5
Agenturhandel med tekstiler, beklædning, pelsværk, fodtøj og lædervarer		1		2
Anden agenturhandel med føde-, drikke- og tobaksvarer			1	1
Anden forsikring		1		2
Anden teknisk rådgivning			1	1
Anden telekommunikation			1	3
Andre liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser i.a.n.		1		1
Andre organisationer og foreninger i.a.n.		1		2
Banker, sparekasser og andelskasser		1		2

Biblioteker		1		1
Detailhandel fra postordreforretninger			1	3
Detailhandel med kjolestoffer, garn, broderier mv.			1	1
Detailhandel med spil og legetøj		1		1
Drift af teater- og koncertsale, kulturhuse mv.			1	2
Engros- og detailhandel med lastbiler og påhængsvogne mv.			1	1
Engroshandel med andre husholdningsartikler		1		3
Engroshandel med andre maskiner og andet udstyr			1	4
Engroshandel med cykler, sportsartikler og lystbåde			1	3
Engroshandel med lak, maling, tapet, gulvbelægning mv.		1		1
Engroshandel med møbler, tæpper og belysningsartikler			1	3
Erhvervs- og arbejdsgiverorganisationer	1			4
Farve- og tapetforretninger	1			1
Foreninger, legater og fonde med sygdomsbekæmpende, sociale og velgørende		1		2
Fremstilling af aluminium		1		1
Fremstilling af andre færdige metalprodukter i.a.n.		1		4
Fremstilling af andre haner og ventiler		1		3
Fremstilling af andre pumper og kompressorer	1			1
Fremstilling af andre træprodukter; fremstilling af varer af kork, strå og		1		1
Fremstilling af bølgepap og pap og emballage af papir og pap			1	3
Fremstilling af høreapparater og dele hertil		1		3
Fremstilling af håndværktøj		1		1
Fremstilling af kontorartikler af papir		1		4
Fremstilling af maskiner til råstofvindingsindustrien samt bygge og anl	1			1
Fremstilling af plastemballage			1	2
Generelle offentlige tjenester		1		7
Ikke-finansielle holdingselskaber	1			4
Ikke-specialiseret engroshandel	1			6
Indspilning af lydoptagelser og udgivelse af musik			1	4
Kombinerede administrationsserviceydelser	1			6
Organisering af kongresser, messer og udstillinger	1			3
Pressebureauer		1		4
Radio- og tv-forretninger			1	2
Reklameplads i medier			1	3
Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for byggeri og anlægsarbejder		1		3
Speditører			1	1
Tøjforretninger			1	1
Vikarbureauer		1		1
Virksomheder inden for øvrige kategorier, der ikke er nævnt ovenfor				114
Total	69	111	73	1109

Kilde: Easy-P. Tabellen er udarbejdet ud fra oplysninger tilgængelige i 2012 og sorteret efter antal godkendelser inden for branchekategorierne i de pågældende år. Undtaget er yderste højre kolonne, der viser antal godkendte virksomheder pr. august 2012 fordelt på brancher.

*Godkendelser fra januar til og med juli 2012.

Elever fordelt på brancher

Tabellen nedenfor viser hvilke brancher, der pr. 9. august 2012 havde tre eller flere elever i lære. Brancherne kommunikationsdesign og grafisk design, anden trykning samt reklamebureauer aftager flest elever med 52 %. Af *alle* brancher aftager de tre brancher 42 % af eleverne, mens 18 % af eleverne aftages af virksomheder inden for brancher, hvor kun en eller to elever er i lære (for overskuelighedens skyld ikke med i nedenstående oversigt eller cirkeldiagram).

En stor del af eleverne uddannes dermed inden for de samme brancher, mens resten fordeler sig meget bredt.

Tabel: Elever fordelt på brancher

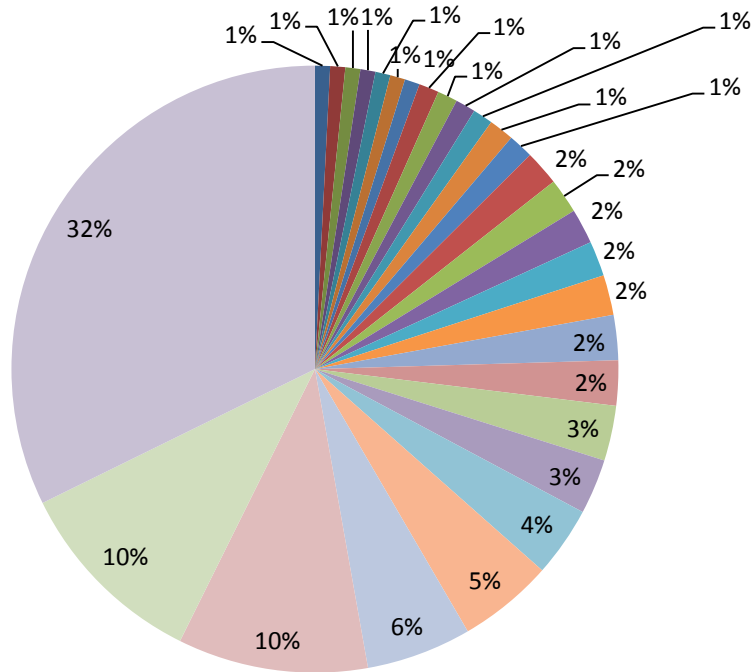
Brancher med elever	Antal elever
Reklamebureauer	121
Anden trykning	39
Kommunikationsdesign og grafisk design	38
Computerprogrammering	21
Prepress- og premedia-arbejde	19
Udgivelse af aviser og dagblade	14
Konsulentbistand vedrørende informationsteknologi	11
Anden udgivelse af software	11
Udgivelse af ugeblade og magasiner	9
Udgivelse af bøger	9
Udgivelse af distrikts- og annonceblade	8
Engroshandel med beklædning	7
Databehandling, webhosting og lignende serviceydelser	7
Anden reklamevirksomhed	7
Arkitektvirksomhed	7
Produktion af film og videofilm	5
Forhandlere af sports- og campingudstyr	5
Generelle offentlige tjenester	4
Tekniske skoler og fagskoler	4
Virksomhedsrådgivning og anden rådgivning om driftsledelse	4
Fotografisk virksomhed	4
Administration af og bidrag til erhvervsfremme	3
Anden udgivervirksomhed	3
Anden it-servicevirksomhed	3
Fremstilling af andre papir- og papvarer	3
Engroshandel med andre maskiner og andet udstyr	3
Industriel design og produktdesign	3
Engroshandel med kufferter og lædervarer	3
Alle elever i praktik pr. 9. august 2012	462*

Kilde: Easy-P, opgjort den 9. august 2012. Tabellen er sorteret efter brancher, hvor flest elever er i lære.

*Inklusiv elever i brancher med færre end 3 elever.

Elever fordelt på brancher

- Administration af og bidrag til erhvervsfremme
- Anden udgivervirksomhed
- Anden it-servicevirksomhed
- Fremstilling af andre papir- og papvarer
- Engroshandel med andre maskiner og andet udstyr
- Industriel design og produktdesign
- Engroshandel med kufferter og lædervarer
- Generelle offentlige tjenester
- Tekniske skoler og fagskoler
- Virksomhedsrådgivning og anden rådgivning om driftsledelse
- Fotografisk virksomhed
- Produktion af film og videofilm
- Forhandlere af sports- og campingudstyr
- Engroshandel med beklædning
- Databehandling, webhosting og lignende serviceydelse
- Anden reklamevirksomhed
- Arkitektvirksomhed
- Udgivelse af distrikts- og annonceblade
- Udgivelse af ugeblade og magasiner
- Udgivelse af bøger
- Konsulentbistand vedrørende informationsteknologi
- Anden udgivelse af software
- Udgivelse af aviser og dagblade
- Prepress- og premedia-arbejde
- Computerprogrammering
- Kommunikationsdesign og grafisk design
- Anden trykning
- Reklamebureauer

Sammenfatning

Den første bekendtgørelse for mediegrafikeruddannelsen trådte ikraft i 2001. Siden er uddannelsen og tilhørende vejledninger og uddannelsesordninger løbende blevet revideret. Mest markant fra 2008 og frem, hvor især skiftet til kernefagligheder som beskrivelsesramme og ikke mindst indførelsen af portfoliomethoden og den portfoliobaserede svendeprøve har betydet, at uddannelsen er blevet fremtidssikret og fleksibel over for branche og teknologier.

I en sammenligning af uddannelsens struktur med andre erhvervsuddannelser har mediegrafikeruddannelsen flest skoleuger på grundforløbet og færrest på hovedforløbet. Procentvis i forhold til samlet uddannelseslængde ligger mediegrafikeruddannelsen lidt under gennemsnittet, med andelen af skoleuger på grundforløbet lidt over og andelen af hovedforløbet en del under gennemsnittet – og det laveste i sammenligning med de øvrige uddannelser.

Beskæftigelsesfrekvensen for mediegrafikere ligger generelt højt med et enkelt udsving på 70 % i 2005. I sammenligning med resten af uddannelserne i indgangen ligger uddannelsen stort set på niveau eller højere.

Der er flere relevante videreuddannelsesveje for den uddannede mediegrafiker, indenfor såvel kortere, mellem-lange som længerevarende videregående uddannelser. Der er desuden mulighed for efter- eller videreuddannelse gennem to diplomuddannelser. I sammenligning med de øvrige uddannelser i indgangen er antallet af mediegrafikere, der videreuddanner sig, i den høje ende, om end tallene er små.

Strukturen kan komme i spil i forhold til at supplere grundfaget engelsk med yderligere fire ugers undervisning til niveau C. Formålet skulle være at opfylde et af to adgangskrav til de relevante erhvervsakademiuddannelser. Udover krav om C niveau i engelsk og matematik er der ikke noget i uddannelsens indhold, der skaber barrierer for de grafiske erhvervsuddannedes videreuddannelsesveje.

Belysningen af tilgangen af elever, herunder tilgangen til skolepraktik, viser, at antallet af uddannelsesaftaler toppede i 2006-2008, mens antallet af elever i skolepraktik var lavt i samme periode. Fra 2009 og frem er der et fald i uddannelsesaftaler, mens bestanden af skolepraktikelever i samme periode er steget væsentligt. Frafaldet på mediegrafikeruddannelsen har historisk set altid været lavt i sammenligning med frafaldet på erhvervsuddannelsernes hovedforløb.

For så vidt angår alders- og kønsfordeling er mediegrafikerne som færdiguddannede kendetegnet ved, at en fjerdedel er over 30 år ved udlæring, mens den samlede gruppe kønsmæssig fordeler sig nogenlunde ligeligt.

Kortlægningen af virksomhedernes branchefordeling viser, at de fleste godkendelser er givet inden for brancherne kommunikationsdesign og grafisk design, anden trykning og reklamebureauer. Godkendelser inden for branchen kommunikationsdesign er i stigning, mens anden trykning er faldet. De tre nævnte brancher aftager samlet en stor del af eleverne med 42 %.

Som en generel kommentar er trinnet mediegrafisk assistent belyst, hvor der har været tilgængelige oplysninger. Talmæssigt er antallet af mediegrafiske assistenter imidlertid så lavt, at det er vanskeligt at sige noget specifikt om elevgruppen, selv når der er oplysninger til rådighed. Det bemærkes, at beskæftigelsesfrekvensen generelt ligger lavt for mediegrafiske assistenter i hele perioden, bortset fra 2010 hvor den er 100 %.

Kildehenvisninger

Ministeriet for Børn og Undervisning

<http://uvm.dk> for generel information

<http://uvm.dk/Uddannelser-og-dagtilbud/Erhvervsuddannelser> for information om erhvervsuddannelser

Rapporter fra prognose og analysevirksomheden 2009-2012, Ministeriet for Børn og Undervisning, august 2012.

<http://uvm.dk/Uddannelser-og-dagtilbud/Erhvervsuddannelser/l-fokus-paa-erhvervsuddannelsesomraadet/Analyse-og-prognosevirksomhed-i-erhvervsuddannelserne>

Muligheder og barrierer på erhvervsuddannede unges vej til videregående uddannelse, Institut for Psykologi og Uddannelsesforskning, Roskilde Universitet, december 2011.

<http://uvm.dk/Uddannelser-og-dagtilbud/Erhvervsuddannelser/l-fokus-paa-erhvervsuddannelsesomraadet/~media/UVM/Filer/Udd/Erhverv/PDF12/120329%20Muligheder%20og%20barrierer%20RUC.ashx>

Unge i erhvervsuddannelserne og på arbejdsmarkedet – Værdier, interesser og holdninger, AKF (Almen Kommunal Forskning), august 2011.

http://uvm.dk/Uddannelser-og-dagtilbud/Erhvervsuddannelser/l-fokus-paa-erhvervsuddannelsesomraadet/~media/UVM/Filer/Udd/Erhverv/PDF11/110818_rapport_erhvervsuddannelserne_akf.ashx

Muligheder og barrierer for videregående uddannelse blandt unge med en erhvervsuddannelse, AKF (Almen Kommunal Forskning), marts 2012.

<http://uvm.dk/Uddannelser-og-dagtilbud/Erhvervsuddannelser/l-fokus-paa-erhvervsuddannelsesomraadet/~media/UVM/Filer/Udd/Erhverv/PDF12/120411%20Muligheder%20og%20barrierer%20AKF.ashx>

Notat om resultater af forskning i erhvervsuddannelserne 2009-2011, Ministeriet for Børn og Undervisning, oktober 2011.

<http://uvm.dk/Uddannelser-og-dagtilbud/Erhvervsuddannelser/Fakta-om-erhvervsuddannelserne/~media/UVM/Filer/Udd/Erhverv/PDF11/111021%20resultater%20af%20forskning%20i%20eud%202009%202011.ashx>

Gennemgang af kompetencemål i erhvervsuddannelserne, Teknologisk Institut, Analyse og Erhvervsfremme, juli 2010.

http://uvm.dk/Uddannelser-og-dagtilbud/Erhvervsuddannelser/Fakta-om-erhvervsuddannelserne/Nyheder-om-erhvervsuddannelser/~UVM-DK/Content/News/Udd/Erhvervs/2010/Sep/~media/UVM/Filer/Udd/Erhverv/PDF10/100929_EUD_hovedrapport_juni%202010.ashx

Frafald på erhvervsuddannelsernes hovedforløb 2000-2008, AER, august 2009.

www.atp.dk

Bilag 1

Bekendtgørelse om uddannelserne i den erhvervsfaglige fællesindgang medieproduktion

I medfør af § 4, stk. 1 og 2, i lov om erhvervsuddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 510 af 19. maj 2010, som ændret ved lov nr. 578 af 1. juni 2010, fastsættes:

§ 1. Den erhvervsfaglige fællesindgang medieproduktion omfatter uddannelser med funktions- og kompetencefællesskaber inden for følgende overordnede beskæftigelsesområder:

- 1) Tryk, print og færdiggørelse, hvor jobbet er rettet mod varetagelse af teknisk grafiske arbejdsfunktioner i virksomheder, der helt eller delvist producerer trykt kommunikation.
- 2) Foto, video, film, tv-produktion og lyd.
- 3) Teknisk og kreativ medieproduktion, hvor jobbet er rettet mod tekniske og kreative arbejdsfunktioner som design, pre-press og premedia, tilrettelæggelse og planlægning samt publicering inden for trykt og digital kommunikation.
- 4) Animation, web-produktion, kreativ digital produktion.
- 5) Skilteproduktion fra design til opsætning.

§ 2. Følgende erhvervsuddannelser er henført til denne indgang:

- 1) Digital media, jf. bilag 1.
- 2) Film- og tv-produktionsuddannelsen, jf. bilag 2.
- 3) Fotograf, jf. bilag 3.
- 4) Grafisk tekniker, jf. bilag 4.
- 5) Mediegrafiker, jf. bilag 5.
- 6) Skiltetekniker, jf. bilag 6.
- 7) Web-integrator, jf. bilag 7.

Stk. 2. For de i stk. 1, nr. 1 – 3 og nr. 5, nævnte uddannelser, er der adgangsbegrænsning til skoleundervisningen for elever uden uddannelsesaftale.

Stk. 3. Grundforløbet kan ikke erstattes af grundlæggende praktisk oplæring i en virksomhed (ny mesterlære) i den i stk. 1, nr. 2, nævnte uddannelse.

Stk. 4. Det er en betingelse for optagelse i de i stk. 1, nr. 2 – 5, nævnte uddannelser, at eleven forinden har gennemført en farvesynstest. For den i stk. 1, nr. 2, nævnte uddannelse, skal eleven tillige have gennemført en høretest. Skolen vejleder eleverne om betydningen af de opnåede testresultater.

§ 3. Den vejledende varighed af skoleundervisningen i den obligatoriske del af grundforløbet er 10 uger i den i § 2, nr. 6, nævnte uddannelse.

Stk. 2. Den vejledende varighed af skoleundervisningen i den obligatoriske del af grundforløbet er 20 uger i de i § 2, nr. 2 og 3, nævnte uddannelser.

Stk. 3. Den vejledende varighed af skoleundervisningen i den obligatoriske del af grundforløbet er 22 uger i den i § 2, nr. 7, nævnte uddannelse.

Stk. 4. Den vejledende varighed af skoleundervisningen i den obligatoriske del af grundforløbet er 25 uger i den i § 2, nr. 4, nævnte uddannelse.

Stk. 5. Den vejledende varighed af skoleundervisningen i den obligatoriske del af grundforløbet er 40 uger i de i § 2, nr. 1 og 5, nævnte uddannelser.

§ 4. De fælles kompetencemål, eleverne skal opfylde for at begynde på skoleundervisningen i et hovedforløb inden for fællesindgangen, er, at eleverne kan:

- 1) fremstille produkter, anvende teknikker samt forholde sig til koncepter og idéer, der er relevante for indgangens uddannelser på et grundlæggende niveau,
- 2) arbejde med kommunikation, herunder anvende typisk forekommende informationsteknologiske værktøjer, der er relevante for indgangens uddannelser på et grundlæggende niveau,
- 3) udvælge og anvende hensigtsmæssige materialer, værktøjer, udstyr og maskiner til udførelse af enkle faglige arbejdsopgaver inden for indgangens uddannelser,
- 4) anvende den tekniske dokumentation, som er relevant for indgangens uddannelser i forbindelse med udførelse af jobområdernes arbejdsopgaver,
- 5) arbejde på en sikkerheds- og miljømæssig forsvarlig måde i henhold til gældende regler,
- 6) forholde sig til egen rolle i virksomhedsorganisationer, der er relevante for indgangens uddannelser, og samarbejde med forskellige faggrupper, og
- 7) udføre simpel kvalitetskontrol af eget arbejde.

Stk. 2. For at begynde på skoleundervisningen i et hovedforløb inden for fællesindgangen skal eleverne tillige opfylde målene for følgende grundfag:

- 1) Førstehjælp og elementær brandbekæmpelse, 0,5 uge.

2) Informationsteknologi, niveau F.

Stk. 3. Yderligere krav om kompetencemål, der er særlige for overgangen til skoleundervisning i det enkelte hovedforløb, er fastsat i bilagene til bekendtgørelsen.

§ 5. For uddannelserne og undervisningen gælder i øvrigt de regler, der er fastsat for erhvervsuddannelserne i almindelighed.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 6. Bekendtgørelsen træder i kraft den 15. juli 2011.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 137 af 28. februar 2008 om uddannelserne i den erhvervsfaglige fællesindgang medieproduktion ophæves.

Stk. 3. Bestemmelserne i den i stk. 2 nævnte bekendtgørelse finder fortsat anvendelse for elever, der er begyndt på en uddannelses grundforløb eller hovedforløb, således at eleven kan gennemføre henholdsvis grundforløbet eller hovedforløbet efter de hidtil gældende regler, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Skolen fastsætter i den lokale undervisningsplan eventuelle overgangsordninger for elever, der er begyndt på uddannelsen efter de hidtil gældende regler.

Undervisningsministeriet, den 23. februar 2011

P.M.V.
Søren Hansen
Afdelingschef

/ Dennis Lindberg Laursen

Bilag 5

Mediegrafiker

1. Uddannelsens formål og opdeling

1.1. Uddannelsen til mediegrafiker har som overordnet formål, at eleverne gennem skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for følgende overordnede kompetenceområder:

1. Varetagelse af teknisk og kreativ medieproduktion som design, prepress og premedia i virksomheder og afdelinger, der beskæftiger sig med produktion af trykt og digital kommunikation.
2. Tilrettelæggelse og planlægning samt publicering inden for trykt og digital kommunikation.

1.2. Eleverne skal nå de fastsatte uddannelsesmål inden for et eller flere af uddannelsens trin og specialer.

1.3. Uddannelsen indeholder følgende trin:

1. Mediegrafisk assistent.
2. Mediegrafiker.

1.4. Uddannelsen afsluttes med specialet: Mediegrafiker.

2. Uddannelsens varighed og struktur m.v.

2.1. Uddannelsens trin 1, mediegrafisk assistent, varer 3 år, inklusiv grundforløbet. Skoleundervisningen i hovedforløbet varer 10 uger. Uddannelsens trin 2 varer 1 år. Skoleundervisningen i hovedforløbet varer 5 uger.

2.2. Skoleundervisningen i hovedforløbet opdeles i mindst 2 skoleperioder med mellemliggende praktikperioder for elever på trin 1, og i mindst 1 skoleperiode med mellemliggende praktikperioder for elever på trin 2.

3. Særlige kompetencemål forud for skoleundervisningen i hovedforløbet

3.1. De særlige kompetencemål, eleverne skal opfylde for at påbegynde uddannelsens hovedforløb, er, at eleverne kan:

1. arbejde med grafisk design og layout, herunder idéudvikle, designe og fremstille trykte og digitale produkter,
2. anvende et professionelt ombrydningsprogram og dets grundlæggende funktioner, og i den sammenhæng inddrage de grundlæggende regler, begreber og termer i forbindelse med typografi og ombrydning,
3. anvende billedbehandlingsudstyr samt billed- og illustrationsprogrammer til brug for fremstilling af trykte og digitale produkter,
4. anvende gængse informationsteknologiske værktøjer til informationssøgning, kommunikation samt til fremstilling af trykte og digitale produkter, svarende til grundfaget Informationsteknologi, niveau E,
5. udvise en grundlæggende forståelse for grafiske produktionsteknologier og -processer samt anvende kvalitetsparametre, der knytter sig dertil,

6. anvende viden om medietyper, produktionsmetoder og materialer, samt i forhold til valg af medietype og design anvende viden om markedsføring og målgrupper,

7. benytte sig af gængse danske retskrivningsregler,

8. modtage og anvende faglig vejledning i forhold til udførelsen af arbejdsopgaver inden for trykt og digital kommunikation,

9. indgå i et samarbejde med andre og bidrage konstruktivt til en fælles drøftelse eller løsning af en problemstilling i forhold til grafisk produktion og workflow,

10. foretage valg af hensigtsmæssige arbejdsstillinger og -bevægelser samt medvirke til at tilrettelægge arbejdet med henblik på at forebygge fysiske og psykiske belastninger, svarende til målene i grundfaget Arbejdsmiljø, modul 1, og

11. tilegne sig viden om relevante materials oprindelse, egenskaber og anvendelsesmuligheder.

3.2. For at påbegynde uddannelsens hovedforløb skal eleven, ud over at opfylde kompetencemålene i afsnit 3.1., have gennemført nedenstående grundfag:

1. Dansk, niveau E.

2. Design, niveau C.

3. Engelsk, niveau E.

4. Samfundsfag, niveau F.

3.3. Grundforløbsprøven skal være bestået.

4. Kompetencemål for hovedforløbet

4.1. Kompetencemålene for hovedforløbet, jf. dog afsnit 4.2. – 4.3., er, at eleverne kan:

1. planlægge, gennemføre og kontrollere mediegrafiske arbejdsopgaver selvstændigt, herunder betjene det i virksomheden sædvanligt forekommende udstyr og programmel inden for arbejdsområdet,

2. anvende viden om informationsteknologi, grafisk produktion og workflow samt kvalitetsstyring i forbindelse med produktion af trykt og digital kommunikation,

3. anvende viden om kommunikation samt forestå kundekontakt,

4. varetage et grafisk workflow og udføre produktion inden for prepress til trykt kommunikation og premedia til digital kommunikation samt arbejde med grafisk design til trykt og digital kommunikation,

5. forestå rådgivning af kunder og har grundlæggende kendskab til kalkulation og budgetudarbejdelse i forbindelse med produktion af trykt og digital kommunikation,

6. arbejde med grafisk design, typografi, grafik og billedbehandling og arbejde i teams og varetage kvalitets- og produktionsstyring ved produktion af trykt og digital kommunikation, og

7. varetage tilrettelæggelse og produktion inden for enten prepress til trykt kommunikation eller premedia til digital kommunikation.

4.2. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 1 – 5, gælder for uddannelsens trin 1.

4.3. Kompetencemålene i afsnit 4.1., nr. 1 – 7, gælder for uddannelsens trin 2.

5. Tilrettelæggelse af skoleundervisningen og praktikuddannelsen

5.1. Samspillet mellem skole og praktikvirksomhed beskrives i uddannelsesordningen inden for de overordnede rammer, som er fastsat i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

6. Bedømmelse og beviser mv.

6.1. Uddannelsens enkelte trin afsluttes med en prøve. Prøven efter et trin, som ikke er uddannelsens sidste trin, skal kun aflægges af elever, der afslutter med det pågældende trin.

6.2. Som del af den sidste skoleperiode i uddannelsens trin 1, mediegrafisk assistent, afholder skolen en afsluttende prøve. Prøven skal vise elevens tilegnelse af de erhvervsfaglige kompetencemål for trinnet og kan bestå af forskellige teoretiske og praktiske opgaver. Der afgives én karakter for prøven. Reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser finder anvendelse.

6.3. Som del af den sidste skoleperiode i uddannelsens trin 2, mediegrafiker, afholder skolen en afsluttende prøve. Prøven udgør samtidig en svendep prøve. Reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser finder anvendelse.

6.3.1. Prøven er en mundtlig prøve over elevens portfolio, hvori indgår resultatet af en prøve afholdt af skolen, jf. afsnit 6.4. Sidstnævnte prøve skal vise elevens tilegnelse af de erhvervsfaglige kompetencemål for uddannelsen og kan bestå af forskellige teoretiske og praktiske opgaver.

6.3.2. Den mundtlige prøve varer i alt 60 minutter, inklusiv gennemgang af elevens portfolio, og består af elevens præsentation af sin portfolio og eksamination over denne. I bedømmelsesgrundlaget indgår elevens portfolio samt elevens præsentation af denne. Elevens præstation bedømmes af en lærer udpeget af skolen og 2 censorer udpeget af det faglige udvalg. Der gives én samlet karakter for prøven.

6.3.3. Portfolien skal vise elevens tilegnelse af de erhvervsfaglige og almene og personlige kompetencemål for uddannelsen. Kravene til portfolien tager udgangspunkt i kompetencemålene for uddannelsens trin 2. Portfolien indeholder eksempler på elevens egne arbejder samt andre grafiske produkter indsamlet af eleven under praktikuddannelsen og skoleundervisningen.

6.4. Prøven afholdt af skolen, jf. afsnit 6.2., og prøven der indgår i elevens portfolio, jf. afsnit 6.3.1., tilrettelægges af skolen inden for emner, som skolen har formuleret i samarbejde med det faglige udvalg.

6.5. For at der kan udstedes skolebevis, skal eleven have opnået beståkarakter som gennemsnit af alle karaktererne i hovedforløbet. Eventuelle fag, hvor der ikke gives karakter, skal være gennemført efter reglerne om faget.

6.6. For elever, der afslutter uddannelsens trin 1, mediegrafisk assistent, skal den afsluttende prøve som fastsat i afsnit 6.2. være bestået.

6.7. For elever, der afslutter uddannelsens trin 2, mediegrafiker, skal den afsluttende prøve som fastsat i afsnit 6.3. være bestået.

6.8. Ved uddannelsens afslutning, herunder afslutning med trin 1, udsteder det faglige udvalg et uddannelsesbevis til eleven som dokumentation for, at eleven har opnået kompetence inden for uddannelsen.